

Rolnummer : 19
Arrest nr. 24 van 26 juni 1986

In zake : het beroep tot gehele of gedeeltelijke vernietiging van het decreet van het Waalse Gewest van 25 mei 1983 "modifiant, en ce qui regarde le Conseil économique régional pour la Wallonie, la loi cadre du 15 juillet 1970 portant organisation de la planification et de la décentralisation économique et instaurant un Conseil économique et social de la Région wallonne" ("tot wijziging, wat de Economische Raad van het Waalse Gewest betreft, van de kaderwet van 15 juli 1970 houdende organisatie van de planning en economische decentralisatie en tot oprichting van een Economische en Sociale Raad van het Waalse Gewest"), ingesteld door de Ministerraad op 12 maart 1985.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit :

de heren voorzitters J. DELVA en E. GUTT,
de heren rechters K. BLANCKAERT, W. CALEWAERT, F. DEBAEDTS, M. MELCHIOR, en
J. WATHELET,
en de heer griffier H. VAN DER ZWALMEN.

onder voorzitterschap van de heer E. GUTT,

wijst na beraad het volgende arrest :

I. HET ONDERWERP VAN DE VORDERING

Bij verzoekschrift van 11 maart 1985, bij ter post aangetekende brief op 12 maart 1985 verzonden, vraagt de Ministerraad de vernietiging van alle bepalingen en, zoniet, in elk geval van artikel 3, § 2, 7°, van het decreet van het Waalse Gewest van 25 mei 1983 "modifiant, en ce qui regarde le Conseil économique régional pour la Wallonie, la loi cadre du 15 juillet 1970 portant organisation de la planification et de la décentralisation économique et instaurant un Conseil économique et social de la Région wallonne" ("tot wijziging, wat de Economische Raad van het Waalse Gewest betreft, van de kaderwet van 15 juli 1970 houdende organisatie van de planning en economische decentralisatie en tot oprichting van een Economische en Sociale Raad van het Waalse Gewest").

II. DE RECHTSPLEGING

Bij beschikking van 13 maart 1985 heeft de voorzitter in functie de leden van de zetel van het Hof aangewezen overeenkomstig de artikelen 46, § 1, 48 en 49, van de wet van 28 juni 1983 houdende de inrichting, de bevoegdheid en de werking van het Arbitragehof.

Het bericht voorgeschreven bij artikel 58 van de organieke wet van 28 juni 1983 is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 16 april 1985.

Van het beroep is op 22 en 29 april 1985 kennis gegeven aan de in de artikelen 59, § 1, en 113, van de organieke wet van 28 juni 1983 vermelde overheden.

Op 20 mei 1985 heeft de Vlaamse Executieve een memorie ingediend.

Op 22 mei 1985 heeft de Executieve van het Waalse Gewest een memorie ingediend.

Op 17 april 1986 heeft de Ministerraad een conclusie neergelegd.

Bij beschikking van 25 juni 1985 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest dient te worden gewezen, met zes maanden verlengd en tot 12 september 1986 bij beschikking van 26 februari 1986.

Bij beschikking van 20 maart 1986 heeft het Hof de zaak in staat van wijzen verklaard en de dag van de terechtzitting bepaald op 29 april 1986.

Van deze beschikking is aan de partijen kennis gegeven op 24 maart 1986; de advocaten van de partijen zijn van de datum van de zitting in kennis gesteld op 24 en 25 maart 1986.

Ter terechtzitting van 29 april 1986 :

- zijn verschenen :

Mr. J. PUTZEYS, advocaat bij de balie te Brussel, Mr. J.J. VISEUR, advocaat bij de balie te Charleroi, en Mr. A. VERRIEST, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad, Wetstraat 16, 1000 Brussel;

Mr. V. THIRY, advocaat bij de balie te Luik, voor de Executieve van het Waalse Gewest, Kunstlaan 19 H, 1040 Brussel;

Mr. P. VAN ORSHOVEN, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Vlaamse Executieve, Jozef II-straat 30, 1040 Brussel;

- hebben de heren rechters MELCHIOR en BLANCKAERT verslag uitgebracht;

- zijn Mrs. J. PUTZEYS, J.J. VISEUR, V. THIRY en P. VAN ORSHOVEN gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 52 en volgende van de organieke wet van 28 juni 1983, die betrekking hebben op het gebruik van talen voor het Arbitragehof.

III. IN RECHTE

1. Het aangevochten decreet is door de Waalse Gewestraad aangenomen ter zitting van 18 mei 1983. Het is op 25 mei 1983 door de Waalse Gewestexecutieve bekrachtigd en afgekondigd, en op 20 maart 1984 in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.

2. Het decreet omvat zeven artikelen.

Door artikel 1 wordt de benaming van de Gewestelijke Economische Raad voor Wallonië,

opgericht door de kaderwet van 15 juli 1970 houdende organisatie van de planning en economische decentralisatie, vervangen door de benaming Conseil économique et social de la Région wallonne (Economische en Sociale Raad van het Waalse Gewest).

Artikel 2 bepaalt de samenstelling van de Raad. Die bestaat uit 20 leden voorgedragen door de representatieve organisaties van de nijverheid, de grote niet-industriële bedrijven, de middenstand en de landbouw en uit 20 leden voorgedragen door de representatieve werknemersorganisaties, alsmede uit gecoöpteerde leden.

Artikel 3 handelt over de werkwijze van de Raad. Het is in drie paragrafen onderverdeeld.

De eerste paragraaf betreft het voorzitterschap, het ondervoorzitterschap en het bureau van die instelling.

De tweede paragraaf legt de Raad de verplichting op om een organiek reglement op te stellen waarvan hij de minimuminhoud vaststelt. Het reglement dient onder meer te voorzien in de regeling inzake het personeel alsook de samenstelling van administratieve cellen, met inbegrip van een Duitstalige cel.

Dit reglement is onderworpen aan de goedkeuring van de Waalse Gewestexecutieve, die de overeenstemming ervan met het decreet beoordeelt.

De derde paragraaf regelt de vertegenwoordiging van de Raad in de gerechtelijke en buitengerechtelijke handelingen.

De artikelen 4 en 5 definiëren de bevoegdheden van de instelling. In de door het decreet opgesomde aangelegenheden oefent de Raad twee onderscheiden bevoegdheden uit, een bevoegdheid tot studie, advies en aanbeveling enerzijds, en een bevoegdheid tot overleg tussen de sociale gesprekspartners en de Waalse Gewestexecutieve anderzijds.

Artikel 6 heeft betrekking op de werkingskosten van de Raad. Ze worden gedekt door een op de begroting van het Waalse Gewest uitgetrokken jaarlijkse dotatie.

Artikel 7, eerste lid, heft de artikelen 11 (met uitzondering van § 2), 12, 13 (met uitzondering van punt 3) en 14 op van de kaderwet van 15 juli 1970 houdende organisatie van de planning en economische decentralisatie, wat de Gewestelijke Economische Raad voor Wallonië betreft; artikel 7, tweede lid, bepaalt dat de Economische en Sociale Raad van het Waalse Gewest opvolgt in de rechten en verplichtingen van de Gewestelijke Economische Raad voor Wallonië.

De aldus, wat de Gewestelijke Economische Raad voor Wallonië betreft, opgeheven bepalingen van de kaderwet van 1970 hebben betrekking op de samenstelling (artikel 11, eerste lid), de werkwijze (artikel 12), de bevoegdheid - onverminderd de vaststelling van de gevallen waarin de Regering de Raad verplicht moet raadplegen - (artikel 13, met uitsluiting van punt 3) en de financiering (artikel 14) van de gewestelijke economische raden.

Naar luid van de kaderwet van 1970 bestaat elke Raad uit een gelijk aantal leden van de Wetgevende Kamers en de provincie- raden enerzijds, en leden voorgedragen door de representatieve organisaties anderzijds. De wet legt de Raad de verplichting op om de regeling inzake het personeel vast te stellen in een organiek reglement, dat ter goedkeuring aan de Koning

wordt voorgelegd. De gewestelijke economische raden hebben een adviserende bevoegdheid en een algemene bevoegdheid tot aanbeveling in de aangelegenheden bedoeld in de kaderwet van 1970. Ze ontvangen een op de begroting van het Ministerie van Economische Zaken uitgetrokken jaarlijkse dotatie.

3. De partijen in het geding zijn de Ministerraad, die het verzoekschrift heeft ingediend, de Vlaamse Executieve en de Waalse Gewestexecutieve, die beide een memorie hebben ingediend. Over het verzoekschrift, de memories en de conclusies

4. De Ministerraad voert drie middelen aan.

Eerste middel

5.A.1. Het eerste middel is als volgt geformuleerd :

"Middel afgeleid uit de schending van artikel 13, § 3, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen.

Doordat met de opheffing van de artikelen 11 (uitgezonderd § 2), 12, 13 (uitgezonderd punt 3) en 14 van de kaderwet van 15 juli 1970 houdende organisatie van de planning en economische decentralisatie wat de Gewestelijke Economische Raad voor Wallonië betreft waarvoor in nieuwe bepalingen wordt voorzien, het bestreden decreet, in het bijzonder artikel 7, eerste lid ervan, noodzakelijk meebrengt dat de gewestelijke instelling van sociaal-economische aard die het volgens zijn opschrift zelf instelt, qua benaming, samenstelling, werking en bevoegdheid alsmede op het stuk van financiering, niet langer beheerst wordt door bepalingen welke door de nationale wetgever zijn aangenomen, in casu de artikelen 9 en 11 tot 14 van de kaderwet van 15 juli 1970, maar wel door bepalingen welke door de regionale wetgever werden aangenomen, in casu het bestreden decreet van de Waalse Gewestraad van 25 mei 1983, dat aldus de afhankelijkheid van genoemde instelling ten aanzien van het Gewest nog duidelijker wordt gesteld dan toen de instelling, voor de uitvaardiging van het decreet, onder haar oude benaming in de rechtssfeer kon bewegen,

terwijl artikel 13, § 3, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen geldt als een principiële bepaling naar luid waarvan alle instellingen van openbaar nut die afhangen van de Gemeenschappen en Gewesten, onder de toepassing vallen van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut, en dat van dat beginsel niet kan worden afgeweken dan wanneer objectieve redenen kunnen worden aangegeven die de toepassing van de genoemde wet in de weg staan; dat in onderhavig geval dergelijke redenen nergens in het decreet worden aangegeven; dat onderstreept dient te worden dat de Gewestelijke Economische Raad voor Wallonië zonder enige twijfel reeds als instelling van openbaar nut kon worden aangemerkt toen hij onder de bepalingen van de kaderwet van 15 juli 1970 viel; dat die hoedanigheid kan worden afgeleid uit de bepalingen van artikel 2, 10°, ingelast in het koninklijk besluit van 12 juni 1970 betreffende de schadevergoeding ten gunste van de personeelsleden der instellingen van openbaar nut, voor arbeidsongevallen en voor ongevallen op de weg naar en van het werk, precies door een koninklijk besluit van 13 juni 1975 betreffende de schadevergoeding ten gunste van de personeelsleden van de gewestelijke economische raden, voor arbeidsongevallen en voor ongevallen op de weg naar en van het werk; dat die hoedanigheid niet kan worden ontkend aangezien de loutere naamsverandering de rechtspersoonlijkheid van de instelling in geen dele wijzigt; dat het bestreden decreet derhalve behoorde te preciseren tot welke categorie - A, B of C, zoals omschreven in vermelde wet van 16 maart 1954 - de opgerichte instelling had moeten behoren

en dienovereenkomstig een gepast controlesysteem, afgestemd op onderhavig geval, diende te organiseren;

Dat het bestreden decreet aldus, bij ontstentenis van enige bepaling aangaande de toepassing van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut, de in het middel aangehaalde bepaling schendt."

Daarenboven preciseert de Ministerraad in zijn op 17 april 1986 neergelegde conclusie de draagwijdte van zijn middel door uiteen te zetten dat artikel 13, § 3, van de bijzondere wet, de wet van 16 maart 1954 van toepassing maakt op de instellingen en ondernemingen die krachtens artikel 9 van de bijzondere wet en bepaaldelijk zoals in het onderhavige geval, in het raam van artikel 6 van de bijzondere wet bij decreet opgericht en georganiseerd worden.

5.A.2. De Vlaamse Executieve wijst de bevoegdheid van het Hof af.

De Waalse Gewestexecutieve vecht de ontvankelijkheid van het middel aan.

5.A.3. In haar memorie haalt de Vlaamse Executieve verscheidene passussen uit de parlementaire voorbereiding van de organieke wet van 28 juni 1983 aan, waaruit volgens haar zou blijken dat de bevoegdheid van het Hof in het kader van een vordering tot vernietiging beperkt is tot het toezicht op de naleving van de regelen die bevoegdheden verdelen tussen de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten.

De Vlaamse Executieve werpt op dat geen van de bepalingen waarvan een beweerde schending wordt ingeroepen een regel zou zijn die de bevoegdheid verdeelt tussen de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten in de zin van artikel 1, § 1, van de organieke wet van 28 juni 1983.

5.A.4. De Waalse Gewestexecutieve laat gelden dat het middel vaag is.

Naar haar oordeel is niet met zekerheid te achterhalen welke bepaling van het decreet het middel vernietigd wil zien.

Gesteld dat dit niet zo zou zijn en men een in het middel aangehaalde bepaling - artikel 7, eerste lid, dat sommige bepalingen van de wet van 15 juli 1970 opheft - zou kunnen beschouwen als de door het middel aangevochten bepaling, dan dient volgens de Waalse Gewestexecutieve te worden vastgesteld dat het middel geenszins preciseert in welk opzicht de Gewestraad onbevoegd zou zijn om over te gaan tot de opheffing die deze bepaling verricht.

5.A.5.1. Over de grond van het middel stelt de Waalse Gewestexecutieve dat de Gewestraad de bevoegdheid om het betwiste decreet aan te nemen ontleent aan artikel 6, § 1, VI, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen.

Naast de tekst van de bepaling citeert de Executieve te dien aanzien de memorie van toelichting bij het wetsontwerp waarin de bijzondere wet haar oorsprong vindt.

Volgens de Waalse Gewestexecutieve staat artikel 6, § 1, VI, 2°, van de bijzondere wet de toepassing in de weg van artikel 13, § 3, van de voormelde wet op de instellingen die nodig zijn voor de gewestelijke planning.

Meer algemeen betoogt de Waalse Gewestexecutieve dat artikel 13, § 3, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen in die zin geïnterpreteerd moet worden, dat het de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut van toepassing verklaart op de instellingen die afhangen van de Gemeenschappen en de Gewesten, net zoals die van toepassing is op de instellingen die onder de Staat ressorteren. De Waalse Gewestexecutieve merkt op dat iedere andere interpretatie ertoe zou leiden dat de voormelde wet van 16 maart 1954 dwingend wordt ten aanzien van de instellingen van openbaar nut die afhangen van de Gemeenschappen en de Gewesten, terwijl het zuiver facultatieve karakter van de wet behouden blijft ten aanzien van de door de Staat opgerichte instellingen van openbaar nut. De Waalse Gewestexecutieve verklaart dat haar interpretatie van artikel 13, § 3, van de bijzondere wet steun vindt in artikel 9 van de genoemde wet, die bepaalt dat het decreet de oprichting en de organisatie regelt - met inbegrip van de controle dus - van instellingen en ondernemingen in het kader van de aan de Gemeenschappen en de Gewesten toegewezen bevoegdheden.

5.A.5.2. Om het middel te weerleggen, laat de Waalse Gewestexecutieve een tweede argument gelden, gebaseerd op het statuut van de Economische en Sociale Raad van het Waalse Gewest.

Dat statuut zou niet verschillen van dat van de Gewestelijke Economische Raad voor Wallonië.

Dienaangaande brengt de Waalse Gewestexecutieve naar voren dat artikel 1 van het decreet geen nieuwe instelling zou oprichten, maar alleen de benaming zou wijzigen van de bestaande instelling die, onder haar nieuwe benaming, haar rechtspersoonlijkheid blijft behouden zoals neergelegd in artikel 9 van de kaderwet van 15 juli 1970.

Na eraan te hebben herinnerd dat artikel 1 van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut bepaalt dat deze wet alleen van toepassing is op de daarin uitdrukkelijk beoogde instellingen, doet de Waalse Gewestexecutieve opmerken dat de Gewestelijke Economische Raad voor Wallonië in dat artikel niet vermeld is, en citeert de parlementaire voorbereiding van de kaderwet van 15 juli 1970, waaruit zou blijken dat de toepassing van de wet van 16 maart 1954 op de Gewestelijke Economische Raden overwogen en bewust verworpen is bij de totstandkoming van de wet.

Ingaand ten slotte op het argument afgeleid uit het koninklijk besluit van 13 juni 1975 betreffende de schadevergoeding ten gunste van de personeelsleden van de gewestelijk economische raden, voor arbeidsongevallen en voor ongevallen op de weg naar en van het werk, betoogt de Waalse Gewestexecutieve dat aan de gewestelijke economische raden niet bij koninklijk besluit het statuut kan worden verleend van instelling van openbaar nut onderworpen aan de bepalingen van de wet van 16 maart 1954.

5.A.6. De Vlaamse Executieve voert drie argumenten aan ter weerlegging van die welke de Ministerraad naar voren brengt.

1°. De Vlaamse Executieve beweert in de eerste plaats dat de Gewestraad zijn bevoegdheid niet heeft overschreden. De Executieve wijst erop dat de verzoekende partij allerminst beweert dat de aangevochten norm tot de bevoegdheid behoort van een andere wetgever dan de Gewestraad. Integendeel, de Ministerraad erkent in zijn verzoekschrift duidelijk en bij herhaling dat de bestreden norm vastgesteld zou zijn door de bevoegde wetgever, aan wie hij verwijt een onvolledige regeling

te hebben aangenomen.

2°. De Vlaamse Executieve is het volkomen oneens met de interpretatie die de verzoekende partij aan artikel 13, § 3, van de bijzondere wet geeft.

Zij acht het ondenkbaar dat de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut van toepassing is op alle instellingen die onder Gemeenschap en Gewest ressorteren.

Die interpretatie zou niet in overeenstemming zijn met het principe van de autonomie van Gemeenschap en Gewest. Zij zou ook in strijd zijn met zowel artikel 9 van de bijzondere wet als met artikel 6, § 1, VI, 2°, van de voormelde wet.

3°. Tenslotte merkt de Vlaamse Executieve op dat de Ministerraad zelf toegeeft dat het mogelijk is dat de instellingen die afhangen van de Gemeenschappen en van de Gewesten niet zouden zijn onderworpen aan de bepalingen van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut, wanneer objectieve gronden de toepassing van de voormelde wet op het betrokken organisme in de weg zouden staan.

In die onderstelling, zou men, aldus de Vlaamse Executieve, moeten aannemen dat de beoordeling van dergelijke gronden tot de discretionaire bevoegdheid behoort van de wetgever die de instelling opricht.

Tweede middel

5.A.7. Het tweede middel voert de schending aan van artikel 13, §§ 3 en 6, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen en van artikel 11, §§ 1, 2 en 3, van de wet van 16 maart 1954 doordat het betwiste decreet in artikel 3, § 2, 7°, bepaalt dat "de (Economische en Sociale) Raad (van het Waalse Gewest) stelt een organiek reglement op dat verplichtend in het volgende moet voorzien : ... 7° de regeling inzake het personeel en de samenstelling van administratieve cellen, met inbegrip van een Duitstalige cel", terwijl krachtens het artikel 13, § 6, voormeld, het decreet op dit vlak de bevoegdheden had moeten voorbehouden die de minister tot wiens bevoegdheid het openbaar ambt behoort, puurt uit artikel 11, § 1, van de wet van 16 maart 1954 inzake de vaststelling van het statuut van het personeel, zodat het decreet of minstens de bepaling van zijn artikel 3, § 2, 7°, vernietigd zou moeten worden.

5.A.8. De Waalse Gewestexecutieve werpt op dat de bestreden bepaling niets méér zou doen dan de bepaling van artikel 12, derde lid, 5°, van de kaderwet van 15 juli 1970 overnemen. Aldus zou het ook bij ontstentenis van het decreet nog steeds aan de instelling toekomen om de regeling inzake het personeel vast te stellen overeenkomstig voormeld artikel 12, terwijl, krachtens artikel 83 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen, de Waalse Gewestexecutieve voortaan geroepen zou zijn het reglement houdende genoemde regeling inzake het personeel goed te keuren. De stelling van de verzoekende partij zou aldus tot een incoherentie leiden.

Na die opmerking te hebben geformuleerd, betoogt de Waalse Gewestexecutieve dat artikel 13, § 6, van de bijzondere wet in het onderhavig geval niet van toepassing zou zijn, en wel om twee redenen :

1° de kaderwet van 15 juli 1970 heeft de gewestelijke economische raden niet aan de bepalingen van de wet van 16 maart 1954 onderworpen;

2° artikel 13, § 6, zou nauw verbonden zijn met de bepaling van artikel 13, § 3, dat geen regeling zou kunnen inhouden voor de instellingen inzake gewestelijke planning of openbaar industrieel initiatief op gewestelijk niveau die van de Gewesten afhangen.

Volgens de Waalse Gewestexecutieve moet men echter van oordeel zijn dat, los van de instellingen bedoeld in artikel 6, § 1, VI, 2°, van de bijzondere wet, artikel 13, 56, niet van toepassing is wanneer een decreet, in een aangelegenheid die tot de bevoegdheid behoort van de Gewesten en de Gemeenschappen, de controleregels zou wijzigen voor een instelling van openbaar nut, opgericht door een vroegere wet, zonder dat verwezen wordt naar de wet van 16 maart 1954, tenzij de bedoelde instelling door het decreet wordt ondergebracht in één van de bij de wet van 1954 bepaalde categorieën.

Evenzo zou artikel 13, § 6, niet van toepassing zijn op de nieuwe door de Gewesten en de Gemeenschappen opgerichte instellingen van openbaar nut, tenzij die instellingen door het decreet ingedeeld worden bij één van de door de voormelde wet bepaalde categorieën.

Alleen deze interpretatie van de bepalingen van artikel 13, §§ 3 en 6, is, naar het oordeel van de Waalse Gewestexecutieve, verenigbaar met het principe van de autonomie van de Gemeenschappen en de Gewesten. Ze houdt de bevestiging in dat de bepalingen van de wet van 16 maart 1954 op overeenkomstige wijze de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten binden.

5.A.9. De Vlaamse Executieve stelt tegenover het tweede middel dezelfde argumentatie als die welke ze ten aanzien van het eerste middel heeft aangevoerd.

Derde middel

5.A.10. Het derde middel is afgeleid uit de schending van artikel 13, §§ 3 en 5, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen doordat artikel 3, § 2, 7°, van het betwiste decreet aan de Economische en Sociale Raad van het Waalse Gewest de macht verleent het regime van zijn personeel vast te leggen, terwijl, volgens de Ministerraad, de bevoegdheid tot bepaling van dat regime had moeten voorbehouden worden aan de Waalse Gewestexecutieve onder voorbehoud van het akkoord van de minister tot wiens bevoegdheid het openbaar ambt behoort.

Met dit middel wordt in hoofdorde de vernietiging van het decreet in zijn geheel beoogd, en in ondergeschikte orde de vernietiging van artikel 3, § 2, 7°.

5.A.11. De Waalse Gewestexecutieve laat gelden dat de bepaling van artikel 13, § 5, alsook die van artikel 13, § 6, nauw verbonden is met artikel 13, § 3, van de bijzondere wet, daar die bepaling immers uitdrukkelijk verwijst naar de wet van 16 maart 1954.

Zij vraagt hier de opmerkingen in aanmerking te willen nemen die zijn geformuleerd ten aanzien van het middel afgeleid uit de schending van artikel 13, § 6, van de bijzondere wet.

5.A.12. Voor de Vlaamse Executieve heeft de aangevoerde schending betrekking op de administratieve bevoegdheid van de Executieven alsook op de verdeling van de bevoegdheid tussen

de Executieven, de Raden waarvan ze de emanatie zijn en de instellingen van openbaar nut die afhangen van de Gewesten. In geen geval zou het middel betrekking hebben op de verdeling van de wetgevende bevoegdheid tussen de Staat, de Gemeenschap en het Gewest.

Ten aanzien van de bevoegdheid van het Hof

5.B.1. Luidens artikel 1, § 1, van de organieke wet van 28 juni 1983 "(doet) het Arbitragehof (...), bij wege van arrest, uitspraak op de beroepen (...) strekkende tot gehele of gedeeltelijke vernietiging van een wet of een decreet wegens schending van de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten".

De regel waarvan de Ministerraad de schending aanvoert, is artikel 13, § 3, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen.

Om de bevoegdheid van het Hof te bepalen, moet uitspraak worden gedaan over de vraag of artikel 13, § 3, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 al dan niet een regel is die door of krachtens de Grondwet is vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten.

Artikel 13, § 3, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 bepaalt : "De bepalingen van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut zijn van overeenkomstige toepassing op de instellingen van openbaar nut die afhangen van de Gemeenschap of het Gewest".

Artikel 13, § 3, maakt deel uit van Titel II van de bijzondere wet, getiteld "De bevoegdheden". De diverse bepalingen van die titel vormen een geheel en mogen dus niet afzonderlijk worden gelezen met abstractie van de verbanden die bestaan tussen die bepalingen onderling en tussen die bepalingen en het algemeen doel ervan.

Nadat met de artikelen 4, 5, 6 en 7 materiële bevoegdheden werden toegekend, heeft de bijzondere wetgever in de daarop volgende artikelen van Titel II hoofdzakelijk de middelen behandeld waarmee de daadwerkelijke uitoefening van de vermelde materiële bevoegdheden gerealiseerd kan worden. Onder die bepalingen zijn er sommige eveneens rechtstreeks bevoegdheidstoewijzend, andere daarentegen strekken ertoe het gebruik dat door de decretale wetgever van deze laatste kan worden gemaakt, te beperken of te moduleren. Al deze regels dienen te worden beschouwd als regels die de onderscheiden bevoegdheid bepalen van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten.

Wegens de dwingende redactie houdt artikel 13, § 3, van de bijzondere wet een begrenzing in van de bevoegdheid van de Gemeenschap of het Gewest om de controle te regelen op de instellingen van openbaar nut die van hen afhangen. De decreetgever is dus in principe niet bevoegd om de door de artikel 13, § 3, van de bijzondere wet beoogde instellingen te onttrekken aan de controlemechanismen ingesteld door de wet van 16 maart 1954.

Bijgevolg is artikel 13, § 3, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen in de zin van artikel 1 van de organieke wet van 28 juni 1983 een door of krachtens de Grondwet vastgestelde regel voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten.

De exceptie van onbevoegdheid wordt verworpen.

Ten aanzien van het eerste middel

Ontvankelijkheid

5.B.2. Volgens artikel 4 van de organieke wet van 28 juni 1983 moet het verzoekschrift het onderwerp van het beroep vermelden en een uiteenzetting van de feiten en middelen bevatten. Krachtens die bepaling moet het verzoekschrift voldoende precies zijn om het Hof alsook de autoriteiten en personen vermeld in artikel 69 van de organieke wet in te lichten over de juiste draagwijdte van het geschil en die autoriteiten en personen in staat te stellen op nuttige wijze een memorie in te dienen.

De middelen voldoen aan het voorschrift van voormeld artikel 4 wanneer zij vermelden of te verstaan geven welke de bevoegdheidsregel is die geschonden mocht zijn, welke de bepalingen zijn die deze regel mochten schenden en in welk opzicht diezelfde regel door de bedoelde bepalingen mocht zijn geschonden.

Het Hof stelt vast dat het eerste middel aan die voorwaarden voldoet. Het moet immers geacht worden de integrale vernietiging te vorderen van het decreet, doordat het de Economische en Sociale Raad van het Waalse Gewest niet uitdrukkelijk onderwerpt aan de bepalingen van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut, terwijl artikel 13, § 3, van de bijzondere wet de bepalingen van de voormelde wet van 16 maart 1954 toepasselijk maakt op alle instellingen van openbaar nut die afhangen van de Gemeenschappen en de Gewesten.

De door de Waalse Gewestexecutieve ingeroepen exceptie van niet-ontvankelijkheid is niet gegrond.

Ten gronde

Over de toepasselijkheid van artikel 6, § 1, VI, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen

5.B.3.1. In de eerste plaats dient te worden onderzocht of, zoals de Waalse Gewestexecutieve betoogt, het aangevochten decreet zijn grondslag vindt in artikel 6, § 1, VI, 2°, van de bijzondere wet, dat aan het Gewest de bevoegdheid toekent voor "de gewestelijke planning en het openbaar industrieel initiatief op gewestelijk vlak met inbegrip van de oprichting van instellingen, hun afschaffing, hun samenstelling, hun interne organisatie en hun taak; de overname van hun dotaties en hun kosten, en hun controle".

De Waalse Gewestexecutieve beweert dat de Economische en Sociale Raad van het Waalse Gewest een instelling voor de gewestelijke economische planning is.

5.B.3.2. De kaderwet van 15 juli 1970 houdende organisatie van de planning en economische decentralisatie kent onbetwistbaar dit karakter toe aan de Gewestelijke Economische Raad voor Wallonië, zoals met name blijkt uit de artikelen 6, 7 en 13, § 2, van de vermelde wet.

Deze kwalificatie vindt bevestiging in de parlementaire voorbereiding van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen. De memorie van toelichting bij het ontwerp van bijzondere wet verwijst uitdrukkelijk naar de gewestelijke economische raden als instrumenten voor de gewestelijke planning. Evenzo is in het verslag uitgebracht namens de commissie voor de herziening van de Grondwet en de hervorming der instellingen van de Senaat gepreciseerd dat de structuur van de gewestelijke planning tot het Gewest behoort.

5.B.3.3. De Economische en Sociale Raad van het Waalse Gewest is geen nieuwe instelling opgericht door het aangevochten decreet. Hij ontleent zijn rechtspersoonlijkheid aan artikel 9 van de kaderwet van 15 juli 1970 en is, onder een nieuwe benaming, de voortzetting van de Gewestelijke Economische Raad voor Wallonië.

De wijzigingen die zijn aangebracht aan het statuut van de instelling opgericht door de voormelde kaderwet, hebben de continuïteit van haar rechtspersoonlijkheid niet aangetast.

Het is nochtans aangewezen na te gaan of die wijzigingen de aard van "organisme voor de planning" van het kwestieuze orgaan niet hebben veranderd.

Gewis, naast de benaming van de instelling heeft ook de definitie van haar taken wijzigingen ondergaan, maar die hebben de aard ervan niet essentieel beïnvloed.

De planning is in België een tamelijk soepel en ruim begrip. Ze beoogt terzelfdertijd de openbare sector en de privé-sector en noodzaakt tot de betrokkenheid van deze laatste bij de uitwerking ervan.

De Economische en Sociale Raad van het Waalse Gewest is voor dat Gewest het orgaan waarin die raadpleging institutioneel geschiedt.

Evenzo veronderstelt het in werking stellen van de planning, of die nu geformaliseerd is in een plan dan wel op een informelere wijze tot uitdrukking komt, overleg tussen de overheden en de vertegenwoordigers van de sociale en economische kringen. De planning is immers indicatief voor de privé-sector. Opnieuw is de Economische en Sociale Raad het orgaan waarin en waardoor dat overleg wordt verzekerd. Het toewijzen van een algemene bevoegdheid tot overleg tussen de sociale gesprekspartners en de gewestelijke overheden aan de Raad bij artikel 4, § 1, van het aangevochten decreet is bijgevolg in overeenstemming met het voorschrift van artikel 6, § 1, VI, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

De continuïteit van de aard van de Raad is ook nog bevestigd door een decreet van het Waalse Gewest van 8 juni 1983, dat met name de wijziging voor het Waalse Gewest van de kaderwet van 15 juli 1970 tot doel had en dat in artikel 2 aan de Raad toekent "met het oog op de uitvoering van het plan (...) een algemene bevoegdheid qua suggestie, aansporing en coördinatie van de voorstellen bij privé-kringen en bij de overheid ter bevordering van produktieve werkzaamheden, de ruimtelijke ordening en gewestelijke infrastructuur".

5.B.3.4. Uit het voorgaande volgt dat de Economische en Sociale Raad van het Waalse Gewest een organisme voor gewestelijke planning is in de zin van artikel 6, § 1, VI, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen.

Over de artikelen 6, § 1, VI, 2°, juncto 13, § 3, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot

hervorming van de instellingen

5.B.4. De verzoekende partij is van oordeel dat artikel 13, § 3, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 de bepalingen van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut toepasselijk maakt op alle bij decreet opgerichte instellingen en ondernemingen. De Waalse Gewestexecutieve betoogt daarentegen dat de instellingen bedoeld in artikel 6, § 1, VI, 2°, van de bijzondere wet buiten de werkingssfeer vallen van de bepalingen van de voormelde wet van 16 maart 1954.

Hierboven is uiteengezet dat de bevoegdheid van de decreetgever inzake instellingen van gewestelijke planning haar grondslag vindt in artikel 6, § 1, VI, 2, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

Die bepaling, die in bijzonder ruime bewoordingen is gesteld, verleent het Gewest volledige zeggenschap over het concipiëren van die organismen, met inbegrip van het uitstippelen van de controle die het ten hunnen opzichte meent te moeten uitoefenen.

Artikel 6, § 1, VI, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 blijft in dit opzicht slechts zinvol als het in ieder geval de toepassing uitsluit van artikel 13, § 3, van de vermelde wet.

Er dient derhalve niet te worden onderzocht of de Economische en Sociale Raad van het Waalse Gewest een entiteit is die wegens haar aard of doel, een instelling van openbaar nut afhangende van het Gewest uitmaakt in de zin die de bijzondere wetgever aan dit concept heeft gegeven in artikel 13, § 3, van de bijzondere wet.

Daar de Economische en Sociale Raad van het Waalse Gewest niet onderworpen is aan artikel 13, § 3, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen, is het eerste middel van de Ministerraad, dat is gesteund op de schending van die bepaling door het aangevochten decreet, niet gegrond.

Ten aanzien van het tweede en het derde middel

5.B.5. Het tweede en derde middel voeren respectievelijk de schending aan van artikel 13, §§ 3 en 6, van de bijzondere wet en van artikel 13, §§ 3 en 5, van de genoemde wet. Ze beogen in hoofdorde de vernietiging van het aangevochten decreet in zijn geheel en in ondergeschikte orde de vernietiging van artikel 3, § 2, 7°.

De bepalingen van artikel 13, § 6, juncto artikel 13, § 5, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 zijn onlosmakelijk verbonden met artikel 13, § 3, van de vermelde wet die de voorwaarde is voor hun toepassing.

Ten dezen staat vast dat artikel 13, § 3, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen niet van toepassing is op de Economische en Sociale Raad van het Waalse Gewest.

Het tweede en het derde door de Ministerraad aangevoerde middel zijn niet gegrond.

OM DIE REDENEN,

HET HOF

1. verklaart ontvankelijk doch niet gegrond het beroep tot gehele of gedeeltelijke vernietiging van het decreet van het Waalse Gewest van 25 mei 1983 "modifiant, en ce qui regarde le Conseil économique régional pour la Wallonie, la loi cadre du 15 juillet 1970 portant organisation de la planification et de la décentralisation économique et instaurant un Conseil économique et social de la Région wallonne" ("tot wijziging, wat de Economische Raad van het Waalse Gewest betreft, van de kaderwet van 15 juli 1970 houdende organisatie van de planning en economische decentralisatie en tot oprichting van een Economische en Sociale Raad van het Waalse Gewest"), ingesteld door de Ministerraad op 12 maart 1985;

2. verwerpt het beroep.

Aldus uitgesproken in het Frans, het Nederlands en het Duits, conform artikel 55 van de organieke wet van 28 juni 1983, op de openbare terechtzitting van 26 juni 1986.

De griffier,
H. VAN DER ZWALMEN

De voorzitter,
E. GUTT